

Voor natuurbehoud- en ontwikkeling is inzicht in de waterkwaliteit en waterkwantiteit belangrijk. In Limburg is daartoe een uitgebreid ecohydrologisch meetnet operationeel in alle Natte Natuurparels en verdrogingsgevoelige Natura 2000-gebieden. Dit meetnet registreert met dataloggers continu de waterstand en meet in voor- en najaar de waterkwaliteit. Dit zogenaamde OGOR-meetnet (Optimaal Grond- en Oppervlaktewater Regime) omvat circa 275 meetpunten, zowel peilbuizen als oppervlaktewatermeetpunten (bronnen en vennen). Toetsing tegen de randvoorwaarden van de aan de meetpunten toegekende natuurdoelen is geautomatiseerd. Het meetnet bestaat inmiddels al 15 jaar en heeft zijn waarde bewezen voor zowel systeemanalyses, beheerevaluaties als de Natura 2000-beheerplannen. De kracht van dit meetnet is de opzet en het beheer ervan. Het meetnet maakt voor alle vegetaties gebruik van peilbuizen met dezelfde filterstelling of - bij oppervlaktewa-

OGOR-peilbuis in het hellingmoeras Papebroek bij Wijandsrade (foto: Hans de Mars)

tersystemen - van dezelfde bemonsteringsstrategie. Daardoor zijn de uitkomsten ook provincie-breed per vegetatietype te vergelijken, wat de zeggingskracht ervan vergroot. Daarnaast zijn monitoring en onderhoud in eigen beheer bij de Provincie Limburg; dit garandeert continuïteit en zorgt voor accurate en actuele gegevens. De meetreeksen

worden regelmatig toegevoegd aan het DINO-loket waardoor de gegevens over waterkwantiteit voor iedereen beschikbaar zijn en er in ieder verdrogingsgevoelig natuurgebied in Limburg vaak van meerdere plaatsen langjarige meetgegevens beschikbaar zijn.

Royal HaskoningDHV werkt sinds 2004 nauw samen met de Provincie Limburg aan de opzet, analyses en evaluaties van het OGOR-meetnet. Het is belangrijk om kritisch naar zo'n meetnet te blijven kijken en zonnig te herijken, zoals in 2018 is gebeurd, mede naar aanleiding van de veranderende natuurwetgeving. De kwaliteit waarmee het OGOR-meetnet in Limburg is opgezet en wordt bijgehouden kan als voorbeeld dienen voor het opzetten of bijschaven van meetnetten in andere provincies.

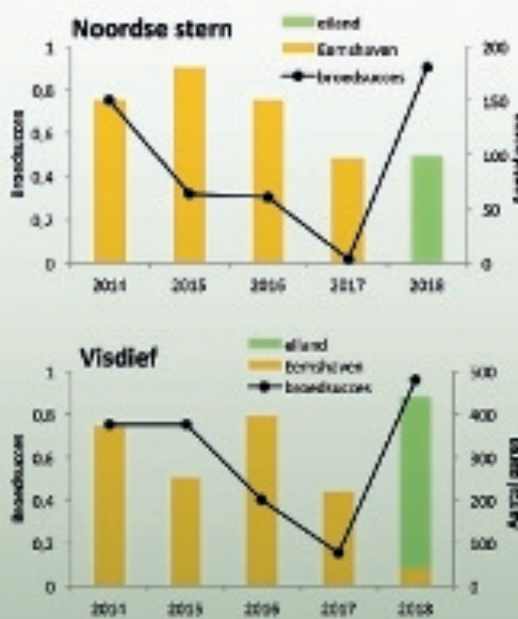
Bas van der Weijden en Hans de Mars,
Royal HaskoningDHV
bas.van.der.weijden@rhdhv.com

NETWERK

Succesvolle verhuizing van sterns naar nieuw broedeiland

Het gaat niet zo goed met de visdieven en noordse sterns in de Waddenzee. Het aantal broedparen is sinds het begin van de 21e eeuw ongeveer gehalveerd en het broedsucces was meestal slecht. In de Eemshaven (het noordoostelijke puntje van Groningen) deden de visdieven en noordse sterns het de afgelopen jaren daarentegen goed, in tegenstelling tot de meeste kolonies van deze soorten in de Waddenzee. Lokale bedrijven ondervonden echter regelmatig last van agressieve oudervogels die in de zomer voorbijgangers aanvielen. Bovendien bleek uit ons monitoringsonderzoek dat er elk jaar geregeld sterns tegen de windturbines en hoogspanningslijnen vlogen. Samen met de bedrijven en de provincie hebben we vanaf 2014 gezocht naar een goede oplossing. Doel werd de sterns uit de Eemshaven weg te houden en naar een - nieuw aan te leggen - veilig broedeiland buiten de Eemshaven te lokken. De Provincie Gronin-

Verloop van het aantal paren in de Eemshaven en op het eiland 'Stern' met het bijbehorende gemiddelde broedsucces (bron: Altenburg & Wymenga).

gen legde daarvoor in 2017/2018 het broedeiland 'Stern' van 2 ha aan in de Eems, even ten zuidoosten van de Eemshaven. Tijdens de zomer van 2018 heeft Altenburg & Wymenga, in samenwerking met SOVON, vrijwilligers en studenten, zowel de verhuizing als het broedsucces op beide plekken in kaart gebracht. Uiteindelijk vestigden zich, ongeveer een maand later dan normaal, circa 400 paar visdieven en 100 paar noordse sterns op het eiland; het broedsucces van respectievelijk 1,0 en 0,9 was prima (zie figuur). In de Eemshaven bleef het aantal broedende sterns in 2018 beperkt tot slechts 42 paar visdieven met een laag broedsucces van 0,3. Het grootste deel van de sterns is daarmee in 2018 succesvol naar het broedeiland verhuisd.

Allix Brenninkmeijer en Japke van Assen,
Altenburg & Wymenga
info@altwym.nl

